

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่สีเขียว บริเวณบางกะเจ้า
อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ชื่อผู้เขียน นายเอกราช ปรีชาชน

ชื่อปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชา ภูมิศาสตร์

ปีการศึกษา 2547

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศักดิ์ คงคานนท์ ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสน่ห์ โรจนดิษฐ์

บางกะเจ้าเป็นพื้นที่สวนขนาดใหญ่ที่สุดที่อยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร จึงมีความสำคัญด้านนิเวศวิทยา โดยเป็นแหล่งผลิตออกซิเจนขนาดใหญ่เพื่อบรรเทามลพิษทางอากาศให้กับพื้นที่บริเวณโดยรอบซึ่งเป็นเมืองที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว แต่การเจริญเติบโตของกรุงเทพมหานครในช่วงที่ผ่านมาทำให้พื้นที่ บางกะเจ้าได้รับผลกระทบเนื่องจากเป็นบริเวณที่มีการคมนาคมทางน้ำที่สะดวก และอยู่ใกล้กับท่าเรือขนส่งขนาดใหญ่ คือท่าเรือคลองเตย ซึ่งเป็นท่าเรือที่อยู่ติดกับชุมชน และไม่สามารถขยายเข้าเขตชุมชนได้ทำให้ต้องขยายมายังฝั่งตรงข้ามของแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งก็คือบางกะเจ้า เพื่อจะสร้างโกดังเก็บสินค้าขนาดใหญ่ที่มีการจ้างแรงงานเพื่อขนส่งสินค้าจำนวนมาก ทำให้เกิดชุมชนแออัดในพื้นที่ดังกล่าวซึ่งมีแนวโน้มจะขยายมากขึ้น จึงมีผลกระทบต่อพื้นที่อนุรักษ์สีเขียว ซึ่งห้ามสร้างสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่และให้คงอนุรักษ์เป็นพื้นที่สีเขียว

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นเพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ การใช้ประโยชน์ที่ดินย้อนหลัง 10 ปี และการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 จนถึงปัจจุบัน โดยการนำข้อมูลดาวเทียมย้อนหลังปี พ.ศ. 2537, พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2547 มาทำการแปลตีความ รวมทั้งวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงโดยใช้เทคโนโลยีระบบ

ผลการศึกษาแสดงแผนที่ลักษณะทางกายภาพ และแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินปี พ.ศ. 2537, พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2547 พบว่า การใช้ประโยชน์ที่ดินของบางกะเจ้าส่วนใหญ่ ยังเป็นพื้นที่เกษตรกรรม คือ ไม้ผลผสม ซึ่งยังคงรักษาความเป็นพื้นที่สีเขียวไว้ได้ เมื่อนำการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละปีมาทำการซ้อนทับกันเพื่อหาการเปลี่ยนแปลงพบว่ามี การเพิ่มขึ้นของพื้นที่อยู่อาศัย โดยมีการขยายออกไปเรื่อย ๆ จากถนนสายหลัก เข้าไป แทนที่พื้นที่ไม้ผลผสม ทำให้มีการลดลงของพื้นที่ไม้ผลผสม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ พื้นที่สีเขียว ซึ่งต้องอนุรักษ์ไว้ ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ได้มีโครงการสวนกลางมหานคร เกิดขึ้น และได้จัดสร้างสวนสาธารณะศรีนครเขื่อนขันธ์ เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนให้กับ คนทั่วไป จึงได้มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์เกิดขึ้น ทำให้คนในท้องถิ่นมีรายได้จาก นักท่องเที่ยว แทนที่จะประกอบอาชีพอื่น ที่จะส่งผลกระทบต่อพื้นที่สีเขียว และคนใน ท้องถิ่นก็ยังช่วยในการอนุรักษ์ให้เป็นพื้นที่สีเขียว เนื่องจากเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของ คนในท้องถิ่นไปแล้ว

ABSTRACT

TE 165553

Thesis Title Land Use Study in Green Area at Bang Ka Chao,
Phra Pra Daeng, Samut Prakan Province

Student's Name Mr. Ekkarat Pricharchon

Degree Sought Master of Science

Major Geography

Academic Year 2004

Advisory Committee

1. Asst. Prof. Chusak Kongkanon Chairperson
2. Asst. Prof. Sanay Rojanadit

Bang Ka Chao is the largest greenery area near Bangkok metropolis. The area is ecologically important, and a big source of oxygen, which can reduce an air pollution from the rapidly expanded city. Bangkok's rapid development has greatly affected Bang Ka Chao area. The area is conveniently accessible by water ways and is located near Bangkok's Khlong Toey Port. The Port is located adjacent to a community area, and could not expand any further, Bang Ka Chao, which is across the river from Khlong Toey Port, was transformed into a warehouse area. The warehouse has become a big source of employment. The migration of its workers into the area however has caused overpopulation to Bang Ka Chao. Their housing areas have a tendency to be expanded and affect the greenery area.

New constructions are prohibited in Bang Ka Chao and the policy is to keep it as green area.

The objectives of this research are to study the physical characteristics of the area, its land use over 10 years, and land use change from 1994 - 2004. The land use change can be derived by using satellite imageries, acquired in 1994, 1999 and 2004, then analyzed and interpreted with a Geographic Information System (GIS).

Physical characteristics and land use maps in 1994, 1999 and 2004 can be obtained. These land use maps showed that most of land use in Bang Ka Chao was still an agricultural area, which was mostly a mixed orchard. This area could be remained, in order to keep the area green. In addition, the land use maps were brought to overlay one another, in order to study the land use change. The results showed that residential area has increased and expanded from the main road to the mixed orchard area. As a result, the mixed orchard area was decreased, and the green area was affected. Ten years ago, a project aiming at creating parks in the city was initiated. Suan Sri Nakhon Khuan Khan public park has been created as a recreational space for the general public. The project has become one of the eco-touristic initiatives, which has increased the income of local people. The local people might be interested in tourism, instead of other industries which may affect the green area. They may also become more involved in conserving the green area, as it has become their main source of income.